

Strokovna delavnica za priprave na Naturo 2000 v Bruslju

Od 28. do 29. oktobra je oddelek za varstvo narave pri Evropski komisiji organiziral za države pristopnice in kandidatke strokovni seminar za pripravo dokumentov, ki jih bomo morali ob vstopu v unijo predati Komisiji. To so podatki o posebnih območjih varstva (SPA) po Direktivi o pticah in tistih, navedenih v državnem seznamu predlogov območij, pomembnih za Skupnost (pSCI) po Direktivi o habitatih. Za vsako območje je treba pripraviti podatke na posebnem obrazcu, predpisanem z uredbo, in zemljevid v papirni in digitalni obliki. Komisija se zaveda zahtevnega dela, ki jo čaka po 1. maju 2004, zato je organizirala seminar, da bi čim prej odkrili in odpravili morebitne nesporazume ter zmanjšali možnosti napačne in pomankljive priprave dokumentov. Takšne izkušnje izvirajo še iz obdobja zadnje širitve.

V septembru smo vse države, povabljene na seminar, poslale Komisiji zelene podatke, ki so jih nato rutinsko pregledali in pripravili poročilo. Komisija je poudarila, da v tem krogu ni bistvena vsebina poslanih dokumentov, za katere je seveda že v izhodišču bilo jasno, da še ne morejo biti popolna, ampak je s to 'mokro vajo' zelo nazorno predstavila, kaj vse nas čaka (tako Komisijo kot nove članice). Slovenija, ki jo je zastopala 4-članska delegacija: Peter Skoberne, Andrej Bibič (MOPE), Urša Mežan (ARSO) in Igor Deržek (Zavod RS za varstvo narave), se je pri tem dobro odrezala. Zlasti smo se prepričali o tem, kakšen naj bo format pripravljenih gradiv, kako naj bodo pripravljena za testiranje zadostnosti predlaganih območij, dobili tudi nekaj praktičnih napotkov za ravnanje ter navezali osebne stike s tistimi, ki opravljajo preverjanja.

Strnili smo nekaj poudarkov s seminarja:

programska oprema Natura 2000 je zastarela, pomanjkljiva in nezanesljiva. Komisija ne vztraja, da jo uporabljamo, moramo pa oddati podatkovno zbirko v strogo predpisanem formatu. Način, kako jo polnimo, ni pomemben.

Prek Stalnega predstavništva v Bruslju je treba oddati podatke za vsa območja (SPA in pSCI) v eni podatkovni zbirki in eni GIS zbirki, obrazce in karte v papirni obliki (v merilu ne manjšem od 1:100.000).

Podatkovne zbirke morajo biti opremljene z metabazo, pri kartah morajo nujno vsebovati podatke o projekciji.

Rok za oddajo vseh gradiv ostaja skladno s pristopno pogodbo 1. maj 2004.

Peter Skoberne (peter.skoberne@gov.si)

Gozdarska politika zavarovanih območij

Združenje za gozdarstvo pri Gospodarski zbornici Slovenije je 6. novembra organiziralo posvet "Gozdarska politika zavarovanih območij". Namenjen je bil gozdarskim in drugim strokovnjakom, ki neposredno sodelujejo v procesu gospodarjenja z gozdovi, tistim, ki drugače sodelujejo pri gospodarjenju s prostorom ter vsem ostalim, ki jih zanimajo slovenski gozdovi. Posvet je otvoril minister mag. Janez Kopač. Po predstavitvah referatov je sledilo delo v delavnicah, v katerih so udeleženci oblikovali zaključke posvetovanja, ki bodo vodilo za nadaljnje delo gozdarske stroke na tem področju. Hkrati s posvetom je izšel tudi zbornik referatov, ki ga lahko naročite pri Gospodarski zbornici Slovenije (tel.: 01/589-83-02, g. Furlan). Za dodatne informacije se lahko obrnete tudi na moderatorja posveta in urednika zbornika dr. Darija Krajčiča (darij.krajcic@zrsvn.si).

Sprejeta Uredba o habitatnih tipih

V Uradnem listu je bila 14. novembra objavljena Uredba o habitatnih tipih, ki predstavlja podlago za izvajanje obveznosti, ki jih je Slovenija prevzela z ratifikacijo Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija). Z uredbo se v slovenski pravni red vnašajo tudi zahteve Direktive o habitatih.

Nova uredba tako določa habitatne tipe, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju. Kot taki so v skladu z Bernsko konvencijo in direktivo o habitatih določeni tisti habitatni tipi, katerih ohranjanje v ugodnem stanju je v interesu Evropske unije oziroma mednarodne skupnosti. Poleg teh so v uredbo uvrščeni tudi habitatni tipi, ki so pomembni za ohranitev ekosistemov na območju Slovenije, ker so pri nas redki, ranljivi, imajo majhno naravno območje razširjenosti ali predstavljajo za določeno biogeografsko regijo značilen habitatni tip. Ugodno stanje ohranjenosti habitatnih tipov se zagotavlja z vključevanjem usmeritev za dejavnosti in posege na območjih habitatnih tipov v prostorske akte in načrte rabe naravnih dobrin. Uredba določa splošne usmeritve in najpomembnejše varstvene cilje. Nanašajo se na razširjenost habitatnih tipov ter na ohranjanje značilne strukture, naravne procese in ustrezno rabo. Habitatni tipi se bodo ohranjali v ugodnem stanju zlasti z določitvijo ekološko pomembnih območij in posebnih varstvenih območij. Določena bodo z vladnima uredbama. V ekološko pomembna območja bodo vključeni najbolj reprezentativni, obsežno razširjeni ali dobro ohranjeni deli habitatnih

tipov. Znotraj ekološko pomembnih območij pa bodo posebna varstvena območja vključevala habitatne tipe po merilih Evropske unije. Slednja bodo predlagana tudi za vključitev v evropsko ekološko omrežje Natura 2000. Za dodatna pojasnila vam je na voljo Jana Vidic (jana.vidic@gov.si).

Poročilo o delu komunikacijske skupine za Boč

Komunikacijska skupina za Boč je v okviru svojega komunikacijskega načrta izvedla že skoraj vse aktivnosti. Opravili smo obisk in predstavitev projekta pri tajniku občine Rogaška Slatina in pri predstavnici Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov. Projekt smo predstavili predstavniku planinskega društva Poljčane, predstavnici krajevne skupnosti Kostrivnica in najemniku Planinskega doma na Boču. Za lažje komuniciranje smo v sodelovanju s komunikacijsko skupino na ministrstvu izdelali zloženko, ki je dostopna na spletni strani.

Vzpostavljanje stikov s posameznimi deležniki je bilo olajšano predvsem zaradi predhodnega sodelovanja Zavoda za varstvo narave ob različnih priložnostih in predvsem pri projektu MATRA »Komunikacijska podpora varstvu narave«, ki je višek dosegel med letošnjimi prvomajskimi prazniki, ko je bilo na Bočko ravan in Boč možno priti samo peš ali z organiziranim prevozom. Tako so skupaj z deležniki naredili prve korake k uresničevanju nekaterih ukrepov, ki so predvideni tudi v Naturi 2000.

Najpomembnejša komunikacijska aktivnost je bila gotovo delavnica, ki jo je komunikacijska skupina organizirala 12. novembra. Nanjo smo povabili vse deležnike in predstavnike lokalnih in državnih medijev. Delavnica je naletela na dober odziv tako deležnikov kot medijev (javljanje na radio Štajerski val 12.11. v poročila ob 17.00; daljša izjava za radio Štajerski val predvajana v poročilih 14.11.2003 ob 11 uri; novica o delavnici na Radiu Celje 13.11.2003; izjava z novinarskim prispevkom posredovana na Radiu Slovenija v oddaji Danes do trinajstih dne 13.11.2003; članek v Delu dne 13.11.2003, pričakovati pa je še članke v lokalnih časopisih Bistriška panorama, Rogaške novice in Novi Tednik). V glavnem so bili doseženi vsi zastavljeni cilji komuniciranja na terenu. Člani skupine smo se z deležniki že začeli dogovarjati o ponovni akciji, ki naj bi potekala prihodnje leto 1. maja, ko na Boč pride tradicionalno največ ljudi. Predvidevamo še posamezna predavanja oz. delavnice na lokalnih šolah in seveda začetek priprav na določitev in izvajanje ukrepov. Prav tako naj bi se v konicah (cvetenje velikonočnice in prvomajski prazniki) v sodelovanju z deležniki posvetili še eni veliki skupini deležnikov, tj. obiskovalcem Boča. Matej Demšar (matej.demsar@zrsvn.si)

Petelinjek pri Ločah - predlagano območje Natura 2000

Izjemna pestrost in ohranjenost mokrotnih in vodnih površin v dolini desnega pritoka Ličence nudi življenjski prostor več živalskim vrstam, med katerimi sta tudi kačja pastirja dristavični spreletavec in veliki studenčar ter žaba hribski urh. Zaradi tega je dolina z ribniki Petelinjek predlagana za območje Natura 2000.

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave je v tretjem četrtletju t.l. pripravljal prijavo za projekt LIFE III-narava. Območna enota Celje je v pripravo prijave projekta vključila tudi območje ribnikov Petelinjek. Za potrebe predstavitve projekta LIFE III - narava je bilo pripravljenih več srečanj z deležniki, v sklopu katerih so bile poleg samega projekta LIFE III-narava deležnikom predstavljene tudi osnovne informacije o Naturi 2000.

Tako je bil 8. septembra sestanek s predstavniki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, OE Slovenska Bistrica, ki je lastnik dela zemljišč, 11. septembra pa z lastnikom ribnikov Petelinjek in nekaterih zemljišč - Zvezo ribiških družin Maribor. 12. septembra je bil skupen sestanek s predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije, Območno enoto Celje in Krajevno enoto Slovenske Konjice ter predstavniki Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje, na katerem so bile osnovne informacije o Naturi 2000 posredovane predsedniku krajevne skupnosti Jernej in osnovni šoli Loče. 16. septembra smo z osnovnimi informacijami o Petelinjeku kot območju Natura 2000 seznanili tudi predstavnika občine Slovenske Konjice na oddelku za okolje in prostor, ki je informacije o projektu prenesel županu.

Vsem deležnikom so bile predstavljene tako osnovne informacije o projektu Natura 2000 kot informacije o možnih usmeritvah in ukrepih, ki bi se na območju ribnikov Petelinjek z namenom ohranive izvajali v bodoče.

Matej Petkovšek (matej.petkovsek@zrsvn.si)

Boletina pri Ponikvi - rastišče velikonočnice

V okviru prijave Zavoda RS za varstvo narave na razpis za sofinanciranje naravovarstvenih projektov LIFE III - Nature smo predstavnikom Občine Šentjur pri Celju, Krajevne skupnosti Ponikva in Turistično olepševalnega društva Ponikva predstavili projekt, v katerega je vključeno tudi rastišče velikonočnice pri Boletini pri Ponikvi. To rastišče je v predlagano za vključitev v omrežje Natura 2000 kot pSCI. Najprej smo podali splošno predstavitev projekta v smislu dopolnitve informacije, ki smo jo predhodno poslali po pošti (list Naravna izbira, ki jo je izdal MOP). Nihče od omenjenih pred našim obiskom še ni slišal za projekt Natura 2000 v Sloveniji. Njihova vprašanja

so bila vezana predvsem na nadaljnje upravljanje s tem območjem in bojazen izključitve lokalne skupnosti in lokalno aktivnega turističnega društva pri odločanju in upravljanju.

Poudarili smo, da bosta imela oba pri tem odločilno besedo, saj dosedanje aktivnosti lokalne skupnosti in društva že potekajo v smislu ohranitve rastišča in velikonočnic (vsako leto izvajajo ročno košnjo rastišča, pred leti so odstranili grmovno vegetacijo, v času cvetenja organizirajo stalno prisotnost človeka na rastišču). Vsi so s podpisom izrazili podporo k prija vi projekta Zavoda RS za varstvo narave na razpis LIFE III - Nature.

Tanja Košar (tanja.kosar@zrsvn.si)

Poročilo o napredku Slovenije

Evropska komisija je nedavno objavila Poročilo o napredku bodočih članic Evropske unije. V poročilu za Slovenijo je v poglavju, ki se nanaša na okolje zapisano, da mora "Slovenija nadaljevati s prizadevanji za dokončanje seznama ekološko pomembnih območij in posebnih varstvenih območij za ptice. Posebno pozornost je treba nameniti zagotavljanju primernih konsultacij, ob hkratnem izogibanju nastajanja zamud". Celotno poročilo o napredku je dostopno na naslovu http://www.europa.eu.int/comm/enlargement/report_2003/pdf/cmr_si_final.pdf.

Nov priročnik o habitatnih tipih

S pridružitvijo novih držav Evropski uniji se bodo formalno spremenile tudi priloge Direktive o pticah in Direktive o habitatih. Sezname so že potrjeni s pristopnimi pogodbami in jih uporabljamo pri pripravi omrežja Natura 2000. Za habitatne tipe je pripravljen tudi nov priročnik, ki upošteva habitatne tipe v 25 državah (EU 15, države kandidatke in države pristopnice). Gradiva so dostopna na spletni strani

<http://europa.eu.int/comm/environment/nature/enlargement.htm>, za dodatna pojasnila pa vam je na voljo Peter Skoberne (peter.skoberne@gov.si).

Razlaga člena 6 (3) in 6 (4) Direktive o habitatih

Evropska komisija je izdala razlago člena 6(3) in 6 (4) Direktive o habitatih, ki se nanaša na presoje. Predstavlja obvezno branje za vse, ki se ali se bodo ukvarjali z izvajanjem Nature 2000. Razlago najdete na spletni strani http://europa.eu.int/comm/environment/nature/natura_2000_assess_en.pdf.

Uporaba slovenskih izrazov iz Direktive o habitatih

Vsa evropska zakonodaja se prevaja v slovenščino, prevodi pa se pred objavo v Uradnem listu preverjajo tako jezikovno kot pravno in strokovno. Ob tem nastaja obsežen geslovnik. V priponki boste našli nekaj koristnih napotkov glede uporabe slovenskih izrazov iz Direktive o habitatih.

Barometer Natura

Evropska komisija je v oktobru objavila nov barometer Natura. Z ozirom na predhodnji barometer je opazno, da se v državah članicah (EU 15) trend povečevanja območij nadaljuje. Barometer si lahko ogledate na naslovu <http://europa.eu.int/comm/environment/nature/barometer/barometer.pdf>.

eNapovednik

28. - 29. november - Strokovni seminar in terensko delo "Zavarovana območja in njihov pomen za turizem - Morska učna pot: Mesečev zaliv in njegovi zakladi, Zdravilišče Strunjan, Hotel Svoboda, ob 8.30 uri

3. december - Obisk predstavnikov Evropske komisije v Ljubljani

10. december - Posvet "Povezovanje regionalnega razvoja in varstva narave", Toplice Dobrna, dvorana Zdraviliškega doma, ob 9. uri

* * *

eNatura 2000 je odraz našega skupnega dela pri projektu Natura 2000.

Če imate informacije, za katere bi želeli, da jih poznajo vsi člani projektne skupine, nam jih lahko posredujete in objavili jih bomo.

Svoje prispevke pošljite urednici e-biltena Heleni Vodusek (helen.vodusek@gov.si).

Če e-biltena ne želite prejemati, prav tako pišite na isti naslov.

Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Dunajska 48, 1000 Ljubljana,

Telefon: (01) 4787 400, Telefaks: (01) 4787 422, Spletna stran:

www.natura2000.gov.si